

Województwo
Śląskie

Katowice, 1 czerwca 2026 r.
OE-PS-OP.152.3.2026
OE-PS-OP.KW-00065/26

**Stowarzyszenie „Chojnak”
w Zawadzie Pilickiej
Zawada Pilicka 129 O
42-466 Irządze**

**Dotyczy wniosku o podjęcie działań w zakresie
zabezpieczenia korytarza ekologicznego GKPdc-10A oraz
zmiany granic krajobrazu priorytetowego „Irządze”**

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

DEPARTAMENT
OCHRONY ŚRODOWISKA,
EKOLOGII I OPŁAT
ŚRODOWISKOWYCH

ul. Ligonia 46
40-037 Katowice

TEL. +48 32 77 44 518

srodowisko@slaskie.pl
www.slaskie.pl

W odpowiedzi na pismo z dnia 27 kwietnia 2025 r. (data wpływu 29 kwietnia br.) w sprawie podjęcia działań nadzorczych, planistycznych i administracyjnych w celu zabezpieczenia korytarza ekologicznego o znaczeniu krajowym GKPdc-10A oraz o przesunięcie południowej granicy krajobrazu priorytetowego „Irządze”, uprzejmie informuję, co następuje.

Przedstawione w piśmie kwestie odnoszą się do rozwiązań przyjętych w projekcie planu ogólnego gminy Irządze, w szczególności wyznaczenia strefy 105SR oraz potencjalnego wpływu tych ustaleń na ciągłość powiązań przyrodniczych i walory krajobrazowe obszaru. Podkreślenia wymaga, że zagadnienia związane z ochroną korytarzy ekologicznych, zasobów wodnych oraz krajobrazu są istotnym elementem polityki przestrzennej i pozostają przedmiotem regulacji zarówno w dokumentach planistycznych, jak i przepisach odrębnych. Jednocześnie należy podkreślić, że troska o zachowanie ciągłości korytarzy ekologicznych oraz ochrona zasobów przyrodniczych i krajobrazowych stanowią ważny element działań podejmowanych na różnych poziomach zarządzania przestrzenią.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 z późn. zm.), kompetencje organów samorządu województwa w procesie sporządzania planu ogólnego gminy mają charakter określony ustawowo. Należy przy tym wskazać, że w wyniku zmian przepisów wprowadzonych ustawą nowelizującą z 2025 r. (Dz. U. z 2025 r., poz. 1668), zmianie uległ zakres udziału zarządu

województwa w procedurze planistycznej – obecnie ma on co do zasady charakter opiniodawczy, podczas gdy wcześniejszy model przewidywał dokonywanie uzgodnienia projektu dokumentu.

W odniesieniu do projektu planu ogólnego gminy Irządze procedura w zakresie jego zgodności z dokumentami szczebla wojewódzkiego była prowadzona w trybie uzgodnienia i obejmowała w szczególności ocenę zgodności z planem zagospodarowania przestrzennego województwa oraz audytem krajobrazowym. W toku tej procedury projekt planu był przedmiotem wielokrotnej analizy, a Zarząd Województwa dwukrotnie odmawiał jego uzgodnienia, wskazując na konieczność uwzględnienia uwarunkowań wynikających m.in. z audytu krajobrazowego. Ostatecznie uzgodnienie projektu nastąpiło, w tym również w trybie tzw. milczącego uzgodnienia, o którym mowa w art. 106 Kodeksu postępowania administracyjnego, co oznacza, że procedura uzgodnieniowa została skutecznie zakończona. Po zakończeniu procedury uzgodnienia projektu planu ogólnego przepisy nie przewidują instrumentów umożliwiających organom samorządu województwa podejmowanie działań ingerujących w jego ustalenia, a ewentualna kontrola legalności należy do właściwości organu nadzoru.

Jednocześnie należy zaznaczyć, że zgodnie z art. 3 ust. 1 powołanej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej, w tym uchwalanie planu ogólnego, stanowi zadanie własne gminy. Oznacza to, że rozstrzygnięcia dotyczące przeznaczenia terenów oraz zasad ich zagospodarowania należą do właściwości organów gminy, działających w ramach przysługującego im władztwa planistycznego.

Równocześnie wskazać należy, że Marszałek Województwa ani Zarząd Województwa nie są organami nadzoru nad działalnością gmin w zakresie stanowienia aktów prawa miejscowego. Zgodnie z art. 85 i art. 86 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 z późn. zm.) nadzór nad działalnością gminy sprawowany jest wyłącznie na podstawie kryterium legalności, a organem właściwym w tym zakresie jest wojewoda. W konsekwencji ewentualna ocena zgodności uchwały w sprawie planu ogólnego z obowiązującymi przepisami prawa pozostaje w kompetencji organu nadzoru.

Mając na uwadze powyższe, należy wskazać, że Zarząd Województwa zrealizował przysługujące mu kompetencje w toku procedury sporządzania planu ogólnego gminy Irządze. Jednocześnie należy zauważyć, że kwestie związane z ochroną środowiska, w tym zachowaniem ciągłości korytarzy ekologicznych, podlegają również regulacjom szczególnym, realizowanym przez właściwe organy administracji publicznej w ramach ich ustawowych kompetencji.

Z kolei w odniesieniu do postulatu dotyczącego przesunięcia południowej granicy krajobrazu priorytetowego „Irządze” do drogi krajowej nr 78 podkreślić należy, że Audyt krajobrazowy województwa śląskiego stanowi dokument o charakterze strategicznym, sporządzony zgodnie z art. 38a i 38b ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 2019 r.

w sprawie sporządzania audytów krajobrazowych (t.j. Dz. U z 2024 r. poz. 537). Granice krajobrazów, w tym krajobrazów priorytetowych, zostały wyznaczone w oparciu o określoną prawnie metodykę i nie mają charakteru dowolnego. Zmiana tych granic może nastąpić wyłącznie w ramach aktualizacji Audytu krajobrazowego, przeprowadzonej w trybie przewidzianym ustawą. Działania o charakterze incydentalnym, nieuwzględnione w systemowej ocenie krajobrazowej, nie znajdują podstaw prawnych. Ponadto zmiana postulowana w Państwa piśmie pozostawałaby w sprzeczności z metodyką wyznaczania jednostek krajobrazowych, opartą m.in. na kryterium jednolitości tła krajobrazowego.

W związku z powyższym, wobec obowiązywania uchwalonego Audytu krajobrazowego województwa śląskiego oraz braku podstaw prawnych i merytorycznych do zmiany granic krajobrazu priorytetowego poza trybem przewidzianym ustawą, wniosek w omawianym zakresie nie może zostać uwzględniony w obowiązującym stanie prawnym.

Jednocześnie dziękuję za przekazane spostrzeżenia i argumenty, które stanowią ważny głos w dyskusji nad ochroną wartości przyrodniczych i krajobrazowych i mogą być wykorzystywane w dalszych działaniach planistycznych oraz strategicznych prowadzonych na poziomie lokalnym i regionalnym.

Z poważaniem,

Dyrektor
Departamentu Ochrony Środowiska,
Ekologii i Opłat Środowiskowych

DYREKTOR
Departamentu Ochrony Środowiska,
Ekologii i Opłat Środowiskowych

 Dokument podpisany elektronicznie
przez: Ewa Owczarek-Nowak;
Urząd Marszałkowski.
Data podpisu: 2026.06.02 09:04:32

Załączniki:

1. Załącznik 1 - RODO

Otrzymują:
(do wiadomości)

Adresat,
kopia a/a